

<https://doi.org/10.26565/2524-2547-2024-68-05>
УДК 378:331.556.4:351

Олена Олександрівна Олійник

кандидат економічних наук, доцент

Національний університет водного господарства та природокористування,

вул. Соборна, 11, Рівне, 33028, Україна

o.o.oliyuk@nuwm.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-3941-2286>

ДЕТЕРМІНАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ СТУДЕНТІВ: КОРУПЦІЙНА СКЛАДОВА

В науковій статті досліджено взаємозв'язок між привабливістю країни для іноземних студентів та відсутністю корупції (на прикладі країн ОЕСР) з використанням таких наукових методів, як теоретичне узагальнення, аналіз та синтез; статистичний аналіз; кореляційний аналіз; економіко-математичне моделювання. Проаналізовано підходи науковців до визначення чинників міжнародної міграції студентів. Для дослідження взаємозв'язку між корупцією та міжнародною міграцією студентів для навчання в університетах у якості залежної змінної використано індикатор привабливості талантів ОЕСР – іноземні студенти. В якості незалежних змінних для визначення рівня відсутності корупції в країні використано Фактор 2 «Відсутність корупції» Індексу верховенства права Всесвітнього проекту справедливості стосовно державних службовців в таких гілках державної влади: виконавча, судова, правоохоронна та військова, законодавча. Результати кореляційного аналізу в цілому доводять сильний взаємозв'язок між привабливістю країни для іноземних студентів та відсутністю корупції (значення коефіцієнта кореляції становить 0,774). При цьому найбільш значимим в цьому аспекті є відсутність корупції в органах виконавчої влади, адже навчання і проживання студентів-мігрантів в країні-призначення більше залежить від органів виконавчої влади та керівництва університетів, які несуть відповідальність за реалізацію конкретних процедур та послуг. Для деталізації цього взаємозв'язку побудовано однофакторну кореляційно-регресійну модель з використанням програмного продукту GRETЛ виду $Y=0,4079X1+0,1691$. Таким чином, тісний прямий взаємозв'язок між відсутністю корупції в країні та її привабливістю для здобуття вищої освіти студентами з-за кордону доведено. Відтак країнам необхідно докладати якнайбільше зусиль для боротьби з цим ганебним явищем задля залучення та утримання іноземних студентів.

Ключові слова: міграція, студенти, міграція студентів, освітня міграція, корупція, вища освіта, університет.

JEL Classification: D73; F22; I25.

Як цитувати: Олійник, О. О. (2024). Детермінація міжнародної міграції студентів: корупційна складова. *Соціальна економіка*, 68, 64-71. doi: <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2024-68-05>

Вступ. З появою та активним становленням економіки знань питання про те, як залучати та утримувати таланти, стало однією із найважливіших дискусій у розвитку країн, регіонів, міст та організацій у всьому світі. Іноземні студенти становлять значну частину світового резерву талантів і відіграють ключову роль у вирішенні проблеми дефіциту робочої сили, підвищення продуктивності праці та впровадження інновацій, а також зростання економіки приймаючих країн (Han et al., 2022). Все

більше країн активно сприяють їхньому навчання, проживанню та інтеграції в приймаючому суспільстві. При цьому на привабливість країни для іноземних студентів впливають як економічні фактори, так і неекономічні. Відтак мета наукової роботи полягає у дослідженні взаємозв'язку між привабливістю країни для іноземних студентів та відсутністю корупції. Для досягнення визначеної мети автором було сформовано та вирішено такі завдання: порівняти рівень корупції в країнах Ор-

ганізації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) в розрізі виконавчої, судової, правоохоронної та законодавчої гілок влади; дослідити взаємозв'язок привабливості країни для здобуття вищої освіти студентами з-за кордону та корупцією в країні-призначення; побудувати кореляційно-регресійну модель для деталізації впливу корупції у виконавчій гілці влади на привабливість країни для іноземних студентів. Об'єктом дослідження є міжнародна міграція студентів. Предметом дослідження є теоретичні та практичні засади міжнародної міграції студентів та вплив на неї рівня корупції в країні-призначення.

Огляд літератури. Актуальність міжнародної міграції студентів підтверджується значним інтересом вітчизняних та зарубіжних науковців до дослідження цієї проблематики. Освітня міграція є складним соціально-економічним явищем, яке чинить значний, дещо віддалений у часі за наслідками, вплив як на країну, вищі навчальні заклади якої приймають студентів, так і на країну їх громадянства (Della Puppa et al., 2021; Tani & Piracha, 2022). Освітня міграція має багато позитивного змісту, якщо вона дійсно надає конкурентоспроможну якісну освіту (Beck & Gaspar, 2024). Окрім того, студентська міграція має особисту користь безпосередньо для здобувачів вищої освіти, що проявляється в отриманні європейського диплому, соціальних та пільгових стипендій під час навчання, кращі шанси працевлаштування після закінчення навчання, удосконалення знання іноземної мови, безбар'єрне пересування в межах ЄС тощо (Балогова & Ковальчук, 2024; Murray & Gray, 2023; Teichert et al., 2023). Однак, якщо міграція студентів є прихованим варіантом трудової міграції, то за таких умов основною проблемою для країн-донорів є відтік кваліфікованих працівників, на підготовку яких були витрачені значні ресурси, а також гальмування процесів інноваційного розвитку внаслідок недостатності необхідних спеціалістів (Подра & Петришин, 2022; Oliinyk et al., 2022).

Зважаючи на мету даного дослідження, окремо варто виділити результати досліджень вчених в царині виокремлення чинників (факторів) міжнародної міграції студентів. В загальному, чинники міграції – це структурні елементи, які можуть сприяти, активізувати, обмежувати та запускати процеси міграції, зменшуючи або збільшуючи її поширеність, ймовірність певних міграційних маршрутів і бажаність різних місць призначення (Czaika & Reinprecht, 2020). Науковці пропонують їх

класифікувати на чинники-мотиватори та чинники-демотиватори ухвалення рішення щодо студентської міграції (Адамик & Дячук, 2023). Ці мотиви характеризують соціально-економічні, політичні, соціально-демографічні умови освітньої міграції та є визначальними у співвідношенні процесів притягання та виштовхування освітніх мігрантів (Пазюра, 2024; Семів, 2019; Jin et al., 2022; Rokita-Poskart et al., 2024; Urbański, 2022). При цьому до чинників, які впливають на вибір країни навчання студентом, належать вартість навчання, можливість подальшого працевлаштування, якість освіти, доступ до системи охорони здоров'я тощо (Беззубко & Топчій, 2020; Марценко, 2020; Kwilinski et al., 2022). Водночас зміни в економічних, соціальних, культурних і політичних зв'язках між країнами призвели до нових моделей міжнародної студентської мобільності, де все більшої важливості набувають неекономічні чинники міграції студентів: безпека та захист, соціальні мережі та зв'язки, політична ситуація, відношення місцевого населення до мігрантів, кліматичні умови проживання тощо (Hou & Du, 2022; Олійник, 2024; Zimmermann et al., 2021; Gabrielli et al., 2022). Усвідомлюючи важливість позаекономічних чинників міжнародної міграції студентів, з-поміж яких рівень корупції посідає важливе місце, наукова актуальність даного дослідження не викликає сумнівів.

Методологія дослідження. Для досягнення визначеної мети автором використано такі наукові методи: теоретичне узагальнення, аналіз та синтез – при аналізі підходів науковців до визначення чинників освітньої міграції; статистичний аналіз – при дослідженні рівнів привабливості країни для іноземних студентів та корупції в країнах ОЕСР в 2023 році; кореляційний аналіз – для оцінювання взаємозв'язку показників корупції з індикатором привабливості країни для іноземних студентів; економіко-математичне моделювання – при визначенні залежності значення індикатора привабливості країни для іноземних студентів від рівня корупції у виконавчій гілці влади (на прикладі країн ОЕСР в 2023 році).

Основні результати. Для дослідження взаємозв'язку між корупцією та міжнародною міграцією студентів для навчання в університетах у якості залежної змінної (Y, значення) автором використано індикатор привабливості талантів ОЕСР – іноземні студенти¹. Індикатор привабливості країни

1 Talent Attractiveness 2023. URL: <https://web-archive.oecd.org/temp/sections/talent-attractiveness/index.htm> (дата звер-

для іноземних студентів є першим комплексним показником, який дозволяє визначити сильні і слабкі сторони країн ОЕСР щодо їх здатності залучати на навчання та утримувати студентів з-за кордону.

В якості незалежних змінних для визначення рівня відсутності корупції в країні автором використано Фактор 2 «Відсутність корупції» (X) Індексу верховенства права Всесвітнього проєкту справедливості (The World Justice Project (WJP))¹. Даний фактор вимірює відсутність корупції в уряді з врахуванням трьох форм корупції: хабарництво, неправомірний вплив громадських чи приватних інтересів і неправомірне використання державних коштів чи інших ресурсів. Ці три форми корупції розглядаються стосовно державних службовців в таких гілках державної влади:

– державні службовці у виконавчій владі не використовують державні посади в приватних цілях (X_1) – вимірює поширеність хабарництва, неофіційних платежів та інших стимулів у наданні державних послуг і забезпеченні виконання нормативних актів; також вимірює, чи укладаються державні закупівлі та контракти на громадські роботи через відкриті і конкурентні торги, і чи утримуються урядовці на різних рівнях виконавчої влади від розкрадання державних коштів;

– державні службовці в судовій гілці влади не використовують державні посади для приватної вигоди (X_2) – вимірює, чи утримуються судді та судові посадовці від вимагання та отримання хабарів для виконання своїх обов'язків або прискорення процесів, а також чи вільні від неправомірного впливу уряду, приватних інтересів і злочинних організацій на судову владу та судові рішення;

– державні службовці в поліції та військові не використовують державні посади в приватних цілях (X_3) – вимірює, чи поліцейські та слідчі утримуються від вимагання та отримання хабарів для виконання основних поліцейських послуг або розслідування злочинів, а також чи вільні від неправомірного впливу державні службовці у поліції та військові з боку приватних інтересів або злочинних організацій;

– державні службовці в законодавчій гілці влади не використовують державні

посади для приватної вигоди (X_4) – визначає, чи члени законодавчого органу утримуються від вимагання або отримання хабарів чи інших спонукань в обмін на політичні послуги чи голосування за законодавчі акти².

Фактичні значення показників U , X , X_1 – X_4 та їхні числові характеристики за 2023 р. наведені в таблиці 1. З-поміж 38 країн, які наразі є членами ОЕСР, з дослідження вилучено Коста Ріку, Ісландію, Ізраїль та Швейцарію. Обґрунтуванням цього є відсутність значення показника U для Коста Рики та відсутність значень показників X , X_1 – X_4 для Ісландії, Ізраїлю та Швейцарії. Таким чином, дане дослідження охопило 34 країни ОЕСР.

Наведені в таблиці 1 дані дозволяють зробити висновок про значну диференціацію країн ОЕСР за рівнем їхньої привабливості для іноземних студентів. Так, найбільш привабливими є США, Німеччина, Великобританія, Австралія та Норвегія. Туреччина, Колумбія та Мехіко належать до когорти країн з найнижчими значеннями показника U . Варто зауважити, що для Колумбії та Мехіко значення показників відсутності корупції також переважно є мінімальними, що дозволяє характеризувати ці країни з найгіршим корупційним середовищем серед усіх гілок влади.

Розраховані значення коефіцієнтів варіації демонструють коливання показників X , X_1 – X_3 у сукупності як середньою. Мінливість X_4 є значною. Усі значення асиметрії негативні. Це означає, більше значень зосереджено праворуч від середнього. При цьому найбільш вираженою є асиметрія значень X_3 (-1,974) та X_4 (-1,780), що вказує на значну асиметрію вліво. Значення U , X_2 та X_4 мають негативний ексцес, а отже плоскіші розподіли. Значення X_1 має позитивний ексцес (0,816), що свідчить про відносно гостріший розподіл. Значення X_2 та X_3 мають дуже високі значення ексцесу (3,841 і 3,449 відповідно), що вказує на наявність дуже гострих піків.

Для дослідження взаємозв'язку між відсутністю корупції та привабливістю країни для іноземних студентів використано метод кореляційно-регресійного аналізу. Розрахунки проведено в програмному продукті GRET (GNU Regression, Econometrics and Time-series Library). Це безкоштовне програмне забезпечення з відкритим кодом для економетричного аналізу, написа-

нення: 05.09.2024).

1 Absence of Corruption. URL: <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/factors/2023/Absence%20of%20Corruption/> (дата звернення: 05.09.2024).

2 The WJP Rule of Law Index 2023. URL: <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/downloads/WJPIndex2023.pdf> (дата звернення: 05.09.2024).

Таблиця 1. Значення та числові характеристика індикатора привабливості країн ОЕСР для іноземних студентів та показників відсутності корупції в країнах ОЕСР в 2023 році
Table 1. The value and numerical characteristics of the indicator of the attractiveness of OECD countries for foreign students and indicators of the absence of corruption in OECD countries in 2023

Країна/Country	У	Х	Х1	Х2	Х3	Х4
Бельгія/Belgium	0,46	0,79	0,78	0,93	0,88	0,58
Чехія/Czech Republic	0,4	0,66	0,62	0,87	0,79	0,36
Данія/Denmark	0,49	0,96	0,94	0,99	0,98	0,92
Німеччина/Germany	0,56	0,82	0,81	0,95	0,91	0,62
Естонія/Estonia	0,41	0,81	0,75	0,96	0,92	0,60
Ірландія/Ireland	0,41	0,82	0,81	0,97	0,84	0,65
Греція/Greece	0,31	0,56	0,51	0,78	0,74	0,20
Іспанія/Spain	0,48	0,73	0,67	0,88	0,89	0,47
Франція/France	0,48	0,75	0,74	0,90	0,85	0,50
Італія/Italy	0,47	0,65	0,59	0,83	0,86	0,31
Латвія/Latvia	0,36	0,68	0,64	0,84	0,73	0,50
Литва/Lithuania	0,45	0,72	0,69	0,84	0,75	0,60
Люксембург/Luxembourg	0,49	0,85	0,84	0,94	0,89	0,74
Угорщина/Hungary	0,4	0,50	0,40	0,68	0,67	0,23
Нідерланди/Netherlands	0,48	0,87	0,83	0,98	0,90	0,79
Австрія/Austria	0,47	0,80	0,74	0,94	0,91	0,61
Польща/Poland	0,43	0,72	0,63	0,87	0,87	0,50
Португалія/Portugal	0,51	0,71	0,64	0,86	0,86	0,48
Словенія/Slovenia	0,42	0,67	0,62	0,79	0,78	0,47
Словаччина/Slovakia	0,43	0,53	0,59	0,64	0,59	0,29
Фінляндія/Finland	0,48	0,89	0,89	0,98	0,97	0,71
Швеція/Sweden	0,51	0,90	0,86	0,97	0,97	0,81
Австралія/Australia	0,55	0,81	0,78	0,95	0,90	0,61
Канада/Canada	0,53	0,83	0,80	0,95	0,88	0,68
Чилі/Chile	0,4	0,69	0,62	0,83	0,81	0,50
Колумбія/Colombia	0,27	0,38	0,39	0,55	0,49	0,09
Японія/Japan	0,52	0,82	0,79	0,98	0,93	0,59
Мексика/Mexico	0,27	0,26	0,31	0,30	0,31	0,13
Корея/Korea	0,51	0,67	0,70	0,88	0,78	0,31
Норвегія/Norway	0,55	0,94	0,92	0,97	0,96	0,89
Нова Зеландія/New Zealand	0,49	0,87	0,86	0,96	0,92	0,75
Туреччина/Turkey	0,3	0,44	0,43	0,55	0,64	0,15
Великобританія/ United Kingdom	0,55	0,83	0,84	0,96	0,86	0,66
США/ USA	0,6	0,73	0,72	0,90	0,83	0,48
Середнє значення/ Mean value	0,454	0,725	0,699	0,858	0,82	0,524
Медіана/ Median value	0,475	0,742	0,728	0,900	0,861	0,544
Мінімальне значення/ Minimum value	0,27	0,26	0,31	0,30	0,31	0,09
Максимальне значення/ Maximum value	0,6	0,96	0,94	0,99	0,98	0,92
Ст. відх./ Std. dev.	0,082	0,159	0,157	0,153	0,142	0,216
К-т варіації/ Coefficient of variation	0,181	0,220	0,225	0,178	0,174	0,413
Асиметрія/ Asymmetry	-0,681	-1,059	-0,722	-1,974	-1,780	-0,291
Екссес/ Kurtosis (excess)	-0,036	0,816	-0,102	3,841	3,449	-0,597

Джерело: складено за даними OECD¹, WJP²
 Source: compiled according to OECD data, WJP

1 Talent Attractiveness 2023. URL: <https://web-archive.oecd.org/temp/sections/talent-attractiveness/index.htm> (дата звернення: 05.09.2024).

2 The WJP Rule of Law Index 2023. URL: <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/downloads/WJPIndex2023.pdf> (дата звернення: 05.09.2024).

Таблиця 2. Кореляційна матриця показників У, Х та X₁-X₄
Table 2. Correlation matrix of indicators U, X and X₁-X₄

У	Х	X1	X2	X3	X4	
1,000	0,774	0,778	0,766	0,754	0,683	У
	1,000	0,975	0,957	0,943	0,951	Х
		1,000	0,907	0,870	0,940	X1
			1,000	0,956	0,832	X2
				1,000	0,819	X3
					1,000	X4

Примітка. 5% критичне значення (двостороннє) = 0,3388 для n = 34.

Notes. 5% critical value (two-sided) = 0.3388 for n = 34.

Таблиця 3. Результати перевірки адекватності економіко-математичної моделі
Table 3. Results of checking the adequacy of the economic-mathematical model

	Коефіцієнт/ Coefficient	Ст. похибка / Standard error	t-статистика / t- statistics	p-значення / p-value	
const	0,1691	0,0414688	4,077	0,0003	***
X1	0,4079	0,0579412	7,040	<0,0001	***
Середнє зал. змін. / Average of residuals of variables		0,454118	Ст. Відх. зал. змін. / Standard deviation of the residuals of the variables		0,082172
Сума кв. залишків / Sum of squared residuals		0,087418	С.П. регресії / S.P. of the regression		0,052267
R-квадрат / R-square		0,607679	Скориг. R-квадрат / Adjusted R-squared		0,595419
F(1, 32) / F(1, 32)		49,56589	P-значення (F) / P-value (F)		5,55e-08
Лог. Правдоподібн. / log-likelihood function		53,13408	Крит. Акайке / Akaike's criterion		-102,2682
Крит. Шварца / Schwartz criterion		-99,21543	Крит. Хеннана-Куїнна / Hennen-Quinn test		-101,2271
Тест гетероскедастичності Вайта (White) - / White's test of heteroscedasticity			Тестова статистика / Test statistics: LM = 0,405444		
Нульова гіпотеза: гетероскедастичність відсутня / Null hypothesis: no heteroscedasticity			з p-значенням = P(Xi-квадрат(2) > 0,405444) = 0,816505 with p-value = P(Xi -square(2) > 0.405444) = 0.816505		

не на мові програмування С. Його особливість полягає в ефективності та простоті застосування користувачем. До основних переваг GRETL можна віднести інтуїтивно-зрозумілий інтерфейс багатьма мовами світу, в т.ч. українською; широкий вибір оцінок; методи часових рядів; інтегрована потужна мова сценаріїв (відома як hansl) із широким набором інструментів програмування та матричних операцій тощо¹. Кореляційна матриця наведена в таблиці 2.

Результати кореляційного аналізу в цілому доводять сильний взаємозв'язок між привабливістю країни для іноземних студентів та відсутністю корупції, адже значення розрахованого коефіцієнту кореляції

між У та Х становить 0,774 та є статистично значимим. В країнах з високим рівнем корупції якість освіти може бути нижчою з причин неефективного управління університетами та розподілу фінансових ресурсів. Студенти з-за кордону можуть мати побоювання через можливе невизнання їхнього диплому на міжнародній арені; непрозорість процесу отримання освіти; додаткові фінансові витрати, які не передбачені в офіційному порядку тощо. При цьому найбільш значимим в цьому аспекті є відсутність корупції в органах виконавчої влади (значення коефіцієнта кореляції між У та X₁ становить 0,778 та є статистично значимим).

В умовах корупції студенти з-за кордону можуть почуватися незахищеними, адже корумповані правоохоронні та судові

1 Gnu Regression, Econometrics and Time-series Library. URL: <https://gretl.sourceforge.net/> (дата звернення: 10.09.2024).

органи не захищатимуть їхні інтереси належним чином або ж вимагатимуть хабарі для надання допомоги у випадку виникнення проблем. Дане твердження підтверджує тісний зв'язок між Y та X_2 (значення коефіцієнта кореляції 0,766), а також між Y та X_3 (значення коефіцієнта кореляції 0,754). Це викликає тривогу у студентів щодо особистої безпеки, їхнього життя і здоров'я, та правового захисту інтересів під час навчання за кордоном.

Що стосується відсутності корупції в законодавчій гілці державної влади, то результати кореляційного аналізу демонструють середній рівень її впливу на привабливість країни для іноземних студентів (значення коефіцієнта кореляції 0,683). Органи законодавчої влади створюють та ухвалюють законодавчі акти. Корупція в цих органах впливає на якість прийнятих законів, але не має безпосереднього впливу на повсякденне життя студентів. Іноземні студенти рідко мають справу безпосередньо з представниками законодавчої влади. Їхнє навчання і проживання в країні більше залежить від органів виконавчої влади та керівництва університетів, які несуть відповідальність за реалізацію конкретних процедур та послуг.

Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що найсуттєвіший вплив на привабливість країни для іноземних студентів здійснює відсутність корупції в органах виконавчої влади. Для деталізації взаємозв'язку між Y та X_1 автором побудовано однофакторну кореляційно-регресійну модель з використанням програмного продукту GRETL (формула 1).

$$Y=0,4079X_1+0,1691, \quad (1)$$

де Y – значення індикатора привабливості країни для іноземних студентів, X_1 – значення показника відсутності корупції в ор-

ганах виконавчої влади в Індексі верховенства права.

Основні статистичні показники, що підтверджують статистичну значимість та адекватність даної моделі, наведені в таблиці 3.

Таким чином, тісний прямий взаємозв'язок між відсутністю корупції в країні та її привабливістю для здобуття вищої освіти студентами з-за кордону доведено. Відтак країнам необхідно докладати якнайбільше зусиль для боротьби з цим ганебним явищем. Корумповані країни мають негативний імідж на міжнародній арені, що є суттєвою перешкодою для вибору такої країни для навчання в університеті.

Висновки. Отримані результати в процесі дослідження дозволяють стверджувати про тісний взаємозв'язок між привабливістю країни для іноземних студентів та відсутністю корупції. Корупція створює середовище невизначеності та недовіри, що суттєво знижує привабливість країни для іноземних студентів. Корумповані органи виконавчої влади можуть ускладнювати процеси отримання віз, дозволів на проживання та навчання, реєстрацію у місцевих органах чи вирішення інших бюрократичних питань. Для швидшого вирішення своїх питань іноземні студенти змушені давати хабарі, що знижує їхнє бажання здобувати вищу освіту в таких країнах. Окрім того, високий рівень корупції в органах виконавчої влади часто призводить до неякісної інфраструктури (умови проживання, транспорт, охорона здоров'я, соціальні послуги тощо), що безпосередньо впливає на якість життя студентів. Відсутність достатніх інвестицій у розвиток інфраструктури через корупційну складову знижує комфорт проживання та відповідно бажання навчання в країні.

Список використаної літератури

1. Han Y., Gulanowski D., Sears G. J. International student graduates' workforce integration: A systematic review. *International Journal of Intercultural Relations*. 2022. Vol. 86. Pp. 163-189. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2021.11.003>
2. Della Puppa F., Montagna N., Kofman E. Onward migration and intra-European mobilities: A critical and theoretical overview. *International Migration*. 2021. № 59(6). P. 16-28. DOI: <https://doi.org/10.1111/imig.12815>
3. Tani M., Piracha M. Migration and education. *Handbook of Labor, Human Resources and Population Economics*. 2022. Pp. 1-22. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-57365-6_101-1
4. Beck F., Gaspar S. In pursuit of a 'good enough life': Chinese 'educational exiles' in Lisbon and Budapest. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. 2024. № 50(16). Pp. 4070-4088. DOI: <https://doi.org/10.1080/1369183X.2023.2245156>

References

1. Han, Y., Gulanowski, D., & Sears, G. J. (2022). International student graduates' workforce integration: A systematic review. *International Journal of Intercultural Relations*, 86, 163-189. doi: <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2021.11.003>
2. Della Puppa, F., Montagna, N., & Kofman, E. (2021). Onward migration and intra-European mobilities: A critical and theoretical overview. *International Migration*, 59(6), 16-28. doi: <https://doi.org/10.1111/imig.12815>
3. Tani, M., & Piracha, M. (2022). Migration and education. *Handbook of Labor, Human Resources and Population Economics*, 1-22. doi: https://doi.org/10.1007/978-3-319-57365-6_101-1
4. Beck, F., & Gaspar, S. (2024). In pursuit of a 'good enough life': Chinese 'educational exiles' in Lisbon and Budapest. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 50(16), 4070-4088. doi: <https://doi.org/10.1080/1369183X.2023.2245156>

5. Балогова Б., Ковальчук Ю. Академічна міграція українських студентів та її вплив на інституційне середовище в Словаччині. *Social Work and Education*. 2024. Vol. 11, No. 1. Pp. 126-135. DOI: <https://doi.org/10.25128/2520-6230.24.1.10>
6. Murray R., Gray H. Forced migrants in higher education: 'sanctuary scholarships' in a hostile environment. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. 2023. № 49(3). P. 795-812. DOI: <https://doi.org/10.1080/1369183X.2020.1816814>
7. Teichert C., Niebuhr A., Otto A., Rossen A. University-to-work transitions in Germany—do graduate job seekers benefit from migration and work experience?. *Education Economics*. 2023. № 32(3). P. 355-380. DOI: <https://doi.org/10.1080/09645292.2023.2213413>
8. Подра О. П., Петришин Н. Я. Освітні аспекти інтелектуальної міграції людського капіталу України: причини та наслідки. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління»*. 2022. № 1(9). DOI: <https://doi.org/10.23939/semi2022.01.037>
9. Oliinyk O., Mishchuk H., Bilan Y., Skare M. Integrated assessment of the attractiveness of the EU for intellectual immigrants: A taxonomy-based approach. *Technological Forecasting and Social Change*. 2022. № 182. 121805. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.121805>
10. Беззубко Л., Топчий К. Освітня міграція в Україні. *Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету*. 2020. № 65(4). С. 217-223. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.04.217
11. Czaika M., Reinprecht M. Drivers of migration: A synthesis of knowledge. *IMI Working Paper*. 2020. № 163. P. 1-45.
12. Адамик В., Дячук Х. Міжнародна міграція студентів: сучасні тенденції та виклики для країн, що розвиваються. *Вісник Економіки*. 2023. № 1. С. 80-93. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.01.080>
13. Пазюра Н. Організація академічної мобільності студентів закладів вищої освіти в КНР. *Академічні візії*. 2024. Вип. 32. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11561521>
14. Семів Л. К. Особливості середовищного творення освітньої міграції в Україні. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2019. Вип. 4. С. 79-83. DOI: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2019-4-13>
15. Jin C., Li B., Jansen S. J., Boumeester H. J., Boelhouwer P. J. What attracts young talents? Understanding the migration intention of university students to first-tier cities in China. *Cities*. 2022. Vol. 128, 103802. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cities.2022.103802>
16. Rokita-Poskart D., Koziarska A., Ostrowska A., Kucińska-Landwójtowicz, A., Tataruch M. Factors of pre-war educational migration: an investigation of polish medical and dental students in Ukraine. *BMC Medical Education*. 2024. Vol. 24(1), 492. DOI: <https://doi.org/10.1186/s12909-024-05464-5>
17. Urbański M. Comparing push and pull factors affecting migration. *Economies*. 2022. Vol. 10(1), 21. DOI: <https://doi.org/10.3390/economies10010021>
18. Марценко Н. Сучасний стан та тенденції освітньої міграції. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. № 24. С. 55-60. DOI: <https://doi.org/10.35774/app2020.04.055>
19. Kwilinski A., Lyulyov O., Pimonenko, T., Dzwigol H., Abazov R., Pudryk D. International migration drivers: Economic, environmental, social, and political effects. *Sustainability*. 2022. Vol. 14(11), 6413. DOI: <https://doi.org/10.3390/2022.01.037>
5. Balogova, B., & Kovalchuk, Yu. (2024). Academic migration of Ukrainian students and its impact on the institutional environment in Slovakia. *Social Work and Education*, 11(1), 126-135. doi: <https://doi.org/10.25128/2520-6230.24.1.10> (in Ukrainian)
6. Murray, R., & Gray, H. (2023). Forced migrants in higher education: 'sanctuary scholarships' in a hostile environment. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 49(3), 795-812. doi: <https://doi.org/10.1080/1369183X.2020.1816814>
7. Teichert, C., Niebuhr, A., Otto, A., & Rossen, A. (2023). University-to-work transitions in Germany—do graduate job seekers benefit from migration and work experience? *Education Economics*, 32(3), 355-380. doi: <https://doi.org/10.1080/09645292.2023.2213413>
8. Podra, O. P., & Petryshyn, N. Ya. (2022). Educational aspects of intellectual migration of human capital of Ukraine: causes and consequences. *Bulletin of the Lviv Polytechnic National University. Series «Problems of economics and management»*, 1(9). doi: <https://doi.org/10.23939/semi2022.01.037> (in Ukrainian)
9. Oliinyk, O., Mishchuk, H., Bilan, Y., & Skare, M. (2022). Integrated assessment of the attractiveness of the EU for intellectual immigrants: A taxonomy-based approach. *Technological Forecasting and Social Change*, 182, 121805. doi: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.121805>
10. Bezzubko, L., & Topchii, K. (2020). Educational migration in Ukraine. *Galician economic bulletin of the Ternopil National Technical University*, 65(4), 217-223. doi: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.04.217 (in Ukrainian)
11. Czaika, M., & Reinprecht, M. (2020). Drivers of migration: A synthesis of knowledge. *IMI Working Paper*, 163, 1-45.
12. Adamyk, V., & Dyachuk, H. (2023). International migration of students: current trends and challenges for developing countries. *Bulletin of the Economics*, 1, 80-93. doi: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.01.080> (in Ukrainian)
13. Pazyura, N. (2024). Organization of academic mobility of students of higher education institutions in the People's Republic of China. *Academic visions*, 32. doi: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11561521> (in Ukrainian)
14. Semiv, L. K. (2019). Peculiarities of environmental creation of educational migration in Ukraine. *Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*, 4, 79-83. doi: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2019-4-13> (in Ukrainian)
15. Jin, C., Li, B., Jansen, S. J., Boumeester, H. J., & Boelhouwer, P. J. (2022). What attracts young talents? Understanding the migration intention of university students to first-tier cities in China. *Cities*, 128, 103802. doi: <https://doi.org/10.1016/j.cities.2022.103802>
16. Rokita-Poskart, D., Koziarska, A., Ostrowska, A., Kucińska-Landwójtowicz, A., & Tataruch, M. (2024). Factors of pre-war educational migration: an investigation of polish medical and dental students in Ukraine. *BMC Medical Education*, 24(1), 492. doi: <https://doi.org/10.1186/s12909-024-05464-5>
17. Urbański, M. (2022). Comparing push and pull factors affecting migration. *Economies*, 10(1), 21. doi: <https://doi.org/10.3390/economies10010021>
18. Martsenko, N. (2020). Current state and trends of educational migration. *Actual problems of jurisprudence*, 24, 55-60. doi: <https://doi.org/10.35774/app2020.04.055> (in Ukrainian)
19. Kwilinski, A., Lyulyov, O., Pimonenko, T., Dzwigol, H., Abazov, R., & Pudryk, D. (2022). International migration drivers: Economic, environmental, social, and political effects. *Sustainability*, 14(11), 6413. doi: <https://doi.org/10.3390/2022.01.037>

- su14116413
- org/10.3390/su14116413
20. Hou C., Du D. The changing patterns of international student mobility: A network perspective. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. 2020. Vol. 48(1). Pp. 248-272. DOI: <https://doi.org/10.1080/1369183X.2020.1797476>
  20. Hou, C., & Du, D. (2020). The changing patterns of international student mobility: A network perspective. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 48(1), 248-272. doi: <https://doi.org/10.1080/1369183X.2020.1797476>
  21. Олійник О. О. Вплив толерантності на привабливість країни для інтелектуальних іммігрантів. Теоретичні та прикладні питання економіки. 2024. Вип. 1(48). С. 156-169. DOI: <https://doi.org/10.17721/tppe.2024.48.15>
  21. Oliinyk, O. O. (2024). The influence of tolerance on the country's attractiveness for intellectual immigrants. *Theoretical and applied issues of economics*, 1(48), 156-169. doi: <https://doi.org/10.17721/tppe.2024.48.15> (in Ukrainian)
  22. Zimmermann J., Greischel H., Jonkmann K. The development of multicultural effectiveness in international student mobility. *Higher Education*. 2021. Vol. 82. Pp. 1071-1092. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10734-020-00509-2>
  22. Zimmermann, J., Greischel, H., & Jonkmann, K. (2021). The development of multicultural effectiveness in international student mobility. *Higher Education*, 82, 1071-1092. doi: <https://doi.org/10.1007/s10734-020-00509-2>
  23. Gabrielli G., Longobardi S., Strozza S. The academic resilience of native and immigrant-origin students in selected European countries. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. 2022. Vol. 48(10). Pp. 2347-2368. DOI: <https://doi.org/10.1080/1369183X.2021.1935657>
  23. Gabrielli, G., Longobardi, S., & Strozza, S. (2022). The academic resilience of native and immigrant-origin students in selected European countries. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 48(10), 2347-2368. doi: <https://doi.org/10.1080/1369183X.2021.1935657>

Olena Oliinyk,

PhD (Economics), Associate Professor, National University of Water Management and Environmental Engineering, 11, Soborna Str., Rivne, 33028, Ukraine
 o.o.oliiynuk@nuwm.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-3941-2286>

**DETERMINATION OF INTERNATIONAL MIGRATION OF STUDENTS:
THE CORRUPTION COMPONENT**

Abstract. In the scientific article, the author researched the relationship between the country's attractiveness for foreign students and the absence of corruption (on the example of OECD countries) using such scientific methods as theoretical generalization, analysis and synthesis; statistical analysis; correlation analysis; economic and mathematical modelling. The author analysed the approaches of scientists to determining the factors of international migration of students. The author used the OECD talent attractiveness indicator - foreign students as a dependent variable to study the relationship between corruption and international student migration to study at universities. The author used Factor 2 "Absence of corruption" of the Rule of Law Index of the World Justice Project regarding civil servants in the following branches of state power: executive, judicial, law enforcement and military, legislative as independent variables to determine the level of the absence of corruption in the country. The results of the correlation analysis in general proved a strong relationship between the attractiveness of the country for foreign students and the absence of corruption (the value of the correlation coefficient is 0.774). At the same time, the most significant in this aspect is the absence of corruption in the executive authorities, because the education and residence of migrant students in the destination country depends more on the executive authorities and university management, which are responsible for the implementation of specific procedures and services. To detail this relationship, the author built a one-factor correlation-regression model using the GRETL software product of the form $Y=0.4079X_1+0.1691$. Thus, the author proved a close direct relationship between the absence of corruption in the country and its attractiveness for obtaining higher education by students from abroad. Therefore, countries need to make maximum efforts to combat this shameful phenomenon in order to attract and retain foreign students.

Keywords: *Migration, Students, Student Migration, Educational Migration, Corruption, Higher Education, University.*

JEL Classification: D73; F22; I25.

In cites: Oliinyk, O. (2024). Determination of international migration of students: the corruption component. *Social Economics*, 68, 64-71. doi: <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2024-68-05> (In Ukrainian)